

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutviones Morales

In Qvibus Vnivers[a]e Qvaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1612

3 Quando, et quomodo precarium finiatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14014

abſentes, vel per epistolam, vel per nuncium.] Ita lex.

Vltimò queritur, An quando quis ancillam cum precario dedit; si postea nafcatur ex ea filius, datus precario intelligatur? Respondeo ex l. *Quamuis*. ff. De precario, vbi sic habetur: [Quamuis ancillam quis precario rogauerit; id actum videtur, vt etiam, quod ex ancilla natum eſſet, in eadem causa haberetur.] Fortassis hic ſentus legis eſt; filium ex ancilla natum, datum precario intelligi; quia ita actum eſſe videbatur. Alioqui enim in l. i. §. *Qua deſpoſiti*, ff. Deſpoſiti, manifeſte dicitur: Quæ rem depoſitam conſequuntur, vel comitantur, pro depoſitis non habent.

Quando, & quo modo precarium finiatur.

CAPVT III.

PRECARIVM ſoluitur, ſeu finiatur, & deſinit obitu eius, cui datum eſt. cap. vlt. De precario. Eſt enim beneficium in perſonam eius qui accipit, collatum, ac proinde cum perſona extinguitur.

Secundo, voluntate eius, qui conceſſit. l. i. ff. De precario. cap. vlt. De precario.

Tercio, ſinito tempore, ad quod res eſt precario data. l. Cum precario. ff. De precario.

Quarto, quando is, qui precarium conceſſit, rem precario datam alienauit: tunc enim niſi voluntate noui domini res eadem maneat penes eum, qui ab initio precario poſſidebat, finiatur, & tollitur precarium. l. *Quæſitum*, §. *Quod à Titio*. & §. *Illud*. ff. De precario. & cap. vlt. De precario.

Dubitæ quæſtionis eſt, An precarium finiatur morte eius qui dedit? De hac quæſtione Panormitanus in cap. *Precarium, de precario*, & late Couarruuias lib. 3. *Variar. reſolut. cap. is. num. 1. 2. 3. & 4.* Certi iuris videtur eſſe, precarium morte concedentis non ſolui. l. *Cum precario*. verſ. *vlt.* & l. *Quæſitum*, verſ. *Quod à Titio*. ff. De precario: ita Gloſſa, Panormitanus, & alij in cap. *vltim. De precario*, vbi docent, hæredem eius, qui precario dedit, poſſe repetere, ſed non eſſe necelle, vt precarium à deſuncto datum ipſe demuo concedat, vel confirmet: manet enim penes eum, qui accipit, donec eius hæres id reuocauerit. Ita etiam docuerunt Bartolus, Paulus, Alexander, Iaſon, quos *ibi* producit Couar.

At enim duo obijci poſſunt: primum eſt, quia Iuriſconſultus in l. *Locatio*. ff. *Locati*. [Locatio, inquit, precariue rogatio ita facta, quoad is, qui eam locaſſet deſiſſe, vellet, morte eius qui locauit, aut dedit, tollitur.]

Secundo eſt, quod habetur in cap. *Si grauoſe*, De reſcript. in Sexto. Id quod gratis conceſſum eſt à Romano Pontifice, vt duraret ad beneficium eius, morte Romani Pontificis ſinit: quia voluntas morte ceſſat, ac deſinit. Reſpondeo, duos caſus eſſe diſtinguendos. Præmius eſt, quando agitur ſimpliciter valet, eam tamen à Iure habet conditionem, vt poſſit ab agente reuocari, ſi ea conditio expreſſim in actu fuerit appoſita, videlicet, vt valeat, donec reuocauerit, qui egit, tunc morte eius non extinguitur, nec reuocatus cenſetur; quia per obitum concedentis reuocatio facta non intelligitur, cap. *Si delegatus*. §. *1. De offi. delegat. in Sexto*. [Quando tibi, inquit, Romanus Pontifex vices etiam ſub ea forma commiſit, donec eas duceret reuocandas, poteris ex commiſſione facere: nam talis commiſſio, per quam cenſetur etiam ſententia probata, niſi antea fuerit reuocata, committi, nequaquam morte committentis expirat, ex qua res integra non eſt.] Sic ibi. Hoc annotarunt Bartolus, & Decius, quos citat, & ſequitur Couarruuias. Ex quo eſſicitur, vt delegatio cauſæ, & iuriſdictio data alicui eum ea expreſſa conditione (donec reuocauerit, qui delegauit, aut dedit) mi-

nimè reuocata cenſetur morte delegantis, vel dantis Bartolus, Alexander, Decius, Iaſon, vt *ibi* reſert Couarruuias. Item ſententia Iudicis ex hujus poenam continens, donec Iudex eam reuocauerit, non finiatur morte Iudicis. Bartolus, Salicetus, Alexander, & Iaſon, eodem teſte Couarruuias.

Secundus caſus eſt: Quando actus à Lege, vel ab homine eam habet conditionem, vt duret, donec voluerit is, qui agit, finiatur, ac ceſſat eius morte. Ita docent Bartolus, Panormitanus, Alexander, Iaſon, Paulus, Decius, & alij apud Couarruuias.

Ex his inferitur, Precarium obitu eius, qui conceſſit, non extingui, vel fini: vt habetur in l. i. §. 2. ff. De precario. quia precarium datur, vt eo utatur is, qui accipit, donec voluntatem reuocauerit, qui conceſſit: ſed voluntas morte reuocata non cenſetur.

At dices, Leges ipſas, & Iura docere, precarium dari ad nutum, & voluntatem dantis. Reſpondeo, niſi aliud hiſce legibus ſignificat, niſi, precarium durare, donec reuocet voluntatem is, qui dedit, qua quidem reuocatio ſola morte non fit. Obijciat & illud, in l. *Titius*. ff. De donationibus, vbi Scacuola inquit, [Lucius Titius epistolam talem miſit, ille illi ſalutem: Hoſpitio illo quamdiu volueris, vtatis in ſuperioribus diebus: omnibus gratuito: idque te ex voluntate mea facere, hæc epistoſa nouum tibi facio.]

Quarto, An hæredes eius, habitatione eum prohibere poſſint? Reſponſi ſecundum ea, qua proponerentur, hæredes eius poſſe mutare voluntatem. Reſpondeo cum Couarruuias loco citato, num. 5. Illa verba (ex voluntate mea) non ſignificare idem, quod illa [ad meam voluntatem] vel [quatenus mea voluntas tulerit] ſed ſimpliciter conſentium donantis oſtendere, & manifeſtum facere. Vnum eſt animaduertendum, voluntatem morte ſinit, non tamen furor, amentia, & ebrietate. Et hinc eſt, vt in cap. *Maiores*, de Baptiſmo, & eius effectu. §. *vltimo ad finem* dicatur, amentes, & furiosos in eadem voluntate perſeuerare, quam habebant eo tempore, quo furor eos oppreſſit. Sic ibi. *Ad etiam continetur in l. Si is, qui animo*, & c. De acquirenda poſſeſſione. Morte itaque ſinitur, & tollitur voluntas, non autem furor, amentia, ſomno, aut ebrietate. l. *Nunquam*. §. *Si ſeruus*. ff. De reſcript.

Secundo queritur, Quammodo actio civilis ex precario oriatur? Reſpondeo, ex l. *Interdictum*. ff. De precario, vbi ſic habetur: [Interdictum de precario mento introductum eſt, quia nulla eo nomine Iure Civilis actio eſt. Magis enim ad donationem, & beneficij cauſam, quam ad negetj contracti ſpectat precarij conditio.] *Idem proſus in l. Eun qui*. §. *An pater*. verſ. *Is qui precario*. ff. De furis. Nihilominus tamen, vt docet Hoſtenſis in *Summa*, tit. De precario. §. *Quibus actionibus* & Gloſſa in l. *Interdictum*. ff. De precario. Aut precarium conceditur ſimpliciter, & tunc nulla eſt actio civilis, qua repetatur, ſed interdictio de precario reſtituitur: Aut precarium datum eſt expreſſa conditione, vt redderetur, quando repeteret, qui dedit, & tunc repetitur (præſcriptis verbis) qua actio quidem civilis eſt, ſed innominata: Aut datum eſt ex ſtipulatione, & tunc repetitur actio civilis, qua dicitur (ex ſtipulatu) l. *Et habet*. verſ. *Cum quis*. §. *Eum qui*. ff. De precario.

Rogabit quipiſam, Contra quem agitur interdictio de precario, ſue actione ex ſtipulatu? Reſponder Hoſtenſis in *Summa*, tit. De precario. §. *Contra quem*, agi contra illum, qui precario rogatur, ſue per ſe, ſue per procuraatorem, ſue per ſeruum, rogantem nomine eius. Nam ſi ſeruus meus ſuo nomine rogauerit precario, teneor tantum de peculio, vel de re in rem verſo. l. *In rebus*. §. *1. & l. Si ſeruus tuus*. ff. De precario. Si mandato tuo alicui dederis, tibi voleas concedere, obligaris mihi. Si illi concedere volo, tu mihi obligaris aſſimilatione mandati; ille, interdictio de precario. Quod ſi tu dederis non mandato meo, ſed potius mea ſuaſione; obligor tibi iſtatione,

